

**ZARZĄDZENIE PREZESA PAŃSTWOWEJ AGENCJI ATOMISTYKI**

z dnia 20 października 1987 r.

**w sprawie zasad ewidencji i kontroli materiałów jądrowych.**

Na podstawie art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1986 r. — Prawo atomowe (Dz. U. Nr 12, poz. 70) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zarządzenie określa zasady ewidencji i kontroli materiałów jądrowych wytwarzanych, przetwarzanych, stosowanych, przemieszczanych lub składowanych

na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (PRL), pod jej jurysdykcją lub kontrolą, w celu pokojowego wykorzystania energii atomowej na potrzeby społeczno-gospodarcze kraju.

2. Przepisów zarządzenia nie stosuje się do materiałów jądrowych przewożonych tranzytem przez terytorium PRL.

§ 2. Użyte w zarządzeniu określenia oznaczają:

- 1) jądrowy obiekt zabezpieczeń — reaktor jądrowy, zestaw krytyczny, zakład przemiany, zakład wytwarzania, zakład przerobu paliwa, zakład wzbogacenia izotopowego, oddzielne składowisko materiałów jądrowych lub jakiegokolwiek inne stałe miejsce, w którym stosowany jest lub znajduje się materiał jądrowy w ilości powyżej 1 kg efektywnego;
- 2) jednostka organizacyjna — samodzielną jednostkę organizacyjną prowadzącą działalność polegającą na wytwarzaniu, przetwarzaniu, stosowaniu lub składowaniu materiałów jądrowych;
- 3) kilogram efektywny — specjalną jednostkę stosowaną do wyrażania ilości materiału jądrowego w przypadku różnych rodzajów materiałów jądrowych ilość materiału jądrowego w kilogramach efektywnych otrzymuje się w sposób następujący:
  - a) dla plutonu — przyjmując jego masę w kilogramach,
  - b) dla uranu o wzbogaceniu 0,01 (1%) i powyżej — przez pomnożenie jego masy w kilogramach przez kwadrat wzbogacenia.
  - c) dla uranu o wzbogaceniu poniżej 0,01 (1%), a powyżej 0,005 (0,5%) — przez pomnożenie jego masy w kilogramach przez 0,0001,
  - d) dla uranu zubożonego [o zawartości izotopów uranu-235 i (lub) uranu-233 wynoszącej 0,005 (0,5%) lub poniżej] oraz dla toru — przez pomnożenie ich masy w kilogramach przez 0,00005;
- 4) kluczowy punkt pomiarowy — miejsce w znaczeniu fizycznym lub czynnościowym w rejonie bilansu materiałowego, w którym prowadzona jest kontrola stanu oraz ruchu materiałów jądrowych; pomiary oraz kontrola stanu i ruchu materiałów jądrowych w kluczowym punkcie pomiarowym wykorzystywane są do określania stanu inwentarzowego materiałów jądrowych w rejonie bilansu materiałowego;
- 5) materiał jądrowy — materiał zawierający nuklidy rozszczepialne lub mogące stać się rozszczepialnymi w wyniku reakcji jądrowych; materiały jądrowe dzielą się na:
  - a) specjalne materiały rozszczepialne: pluton-239, uran-233, uran wzbogacony w izotopy uranu-235 lub uranu-233, dowolny materiał zawierający jeden lub więcej z wyżej wymienionych,
  - b) materiały wyjściowe: występująca w przyrodzie mieszaninę izotopów uranu, uran zubożony o izotop uranu-235, tor — w postaci metalicznej, stopu, związku chemicznego lub koncentratu,
  - c) rudy uranu i toru oraz surowce naturalne, które mają być wykorzystane do przerobu w celu wytworzenia materiałów wyjściowych;
- 6) materiał nie rozliczony — materiał stanowiący różnicę między stanem ewidencyjnym a stanem inwentarza z natury;
- 7) partia materiału jądrowego — określoną ilość materiału jądrowego traktowaną jako całość w celach ewidencyjnych w kluczowym punkcie pomiarowym, której ilość i skład można przedstawić w postaci prostego zestawu danych lub wyników pomiarów;
- 8) punkt węzłowy — miejsce, w którym przeprowadza się pomiary związane z ewidencją bilansu materiałowego lub stosuje się środki zamykania i obserwacji;
- 9) rejon bilansu materiałowego — rejon w jądrowym obiekcie zabezpieczeń lub poza nim, zatwierdzony dla

celów ewidencji i kontroli materiałów jądrowych, w którym:

- a) ilość materiału jądrowego podczas każdego transferu do rejonu bilansu materiałowego lub z tego rejonu jest ściśle określana,
  - b) spis inwentarza materiału jądrowego z natury jest sporządzany w rejonie bilansu materiałowego zgodnie z wymaganiami zarządzenia;
- 10) wzbogacenie — stosunek masy uranu-235 i uranu-233 do całkowitej masy uranu jako pierwiastka;
  - 11) zabezpieczenie materiałów jądrowych — zespół środków technicznych, prawnych i organizacyjnych ustanowionych w zamiarze niedopuszczenia do wykorzystania materiałów jądrowych, stosowanych w pokojowej działalności jądrowej, do celów niezgodnych z przeznaczeniem lub do celów nieznanych.

§ 3. 1. Ewidencji i kontroli materiałów jądrowych podlegają:

- 1) specjalne materiały rozszczepialne, którymi są: pluton-239, uran-233, uran wzbogacony w izotopy uranu-235 lub uranu-233, dowolny materiał zawierający jeden lub więcej z wyżej wymienionych,
- 2) materiały wyjściowe, którymi są: występująca w przyrodzie mieszanina izotopów uranu, uran zubożony o izotop uranu-235, tor — w postaci metalicznej, stopu, związku chemicznego lub koncentratu.

2. Rudy uranu i toru, odpady z przerobu tych rud oraz surowce naturalne, które mają być wykorzystane w celu wytworzenia materiałów wyjściowych, podlegają ewidencji i kontroli materiałów jądrowych tylko w takim zakresie, w jakim są przerabiane w celu wydzielenia uranu i toru.

§ 4. 1. Ewidencję i kontrolę materiałów jądrowych prowadzi się w celu zabezpieczenia materiałów jądrowych przed wykorzystaniem do wytwarzania broni jądrowej lub innych jądrowych urządzeń wybuchowych albo użyciem do realizacji nieznanych zamierzeń.

2. Ewidencja i kontrola materiałów jądrowych służy zapobieganiu przesunięciom materiałów jądrowych z pokojowego wykorzystania do zastosowań określonych w ust. 1 oraz wykrywaniu we właściwym czasie takich przesunięć przez zapewnienie możliwości bieżącego stwierdzenia ilości, rodzaju i lokalizacji całego materiału jądrowego przeznaczonego w celu pokojowego wykorzystania energii atomowej na potrzeby społeczno-gospodarcze kraju.

§ 5. Ewidencja i kontrola materiałów jądrowych zorganizowana jest w państwowy system ewidencji i kontroli materiałów jądrowych, zwany dalej „państwowym systemem”, który funkcjonuje w powiązaniu z systemem zabezpieczeń międzynarodowych stosowanych przez Międzynarodową Agencję Energii Atomowej (MAEA), zgodnie z Porozumieniem między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a MAEA o stosowaniu zabezpieczeń w związku z Układem o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej.

§ 6. 1. Na system ewidencji i kontroli materiałów jądrowych składają się:

- 1) wewnątrzzakładowe ewidencje i kontrole materiałów jądrowych, które są prowadzone w jednostkach organizacyjnych wytwarzających, przetwarzających, stosujących lub składujących materiały jądrowe, zwanych dalej „jednostkami organizacyjnymi”;
- 2) centralna ewidencja i kontrola, która jest prowadzona w Państwowej Agencji Atomistyki, zwanej dalej „Agencją”.

2. Ewidencja i kontrola materiałów jądrowych opiera się na strukturze rejonów bilansu materiałowego.

3. Ewidencję materiałów jądrowych prowadzi się oddzielnie dla: uranu wzbogaconego, uranu naturalnego, uranu zubożonego, plutonu i toru.

4. Dokumentację ewidencji materiałów jądrowych przechowuje się przez okres co najmniej 5 lat od daty zdjęcia danej partii materiałów jądrowych ze stanu inwentarza.

§ 7. 1. Wewnątrzzakładowa ewidencja i kontrola służy do stwierdzania stanu oraz ruchu materiałów jądrowych podlegających zabezpieczeniu, które znajdują się na terenie jednostki organizacyjnej lub pod jej kontrolą.

2. Wewnątrzzakładowa ewidencja polega na bieżącym prowadzeniu odpowiedniej dokumentacji zawierającej dane i inne informacje niezbędne do stwierdzania aktualnego stanu oraz ruchu materiałów jądrowych, które w określonym zakresie, formie i trybie są przekazywane na potrzeby centralnej ewidencji.

3. Dokumentację sporządza się na podstawie dokumentów dostawcy, wyników pomiarów, obliczeń i obserwacji ilości oraz stanu materiałów jądrowych.

§ 8. Na wewnątrzzakładową ewidencję składa się prowadzenie:

- 1) dokumentacji ewidencyjnej materiałów jądrowych podlegających zabezpieczeniu,
- 2) dokumentacji ruchowej dla urządzeń zawierających takie materiały.

§ 9. 1. Dokumentacja ewidencyjna zawiera następujące dane:

- 1) wszystkie zmiany w stanie inwentarza, tak aby w każdej chwili można było ustalić stan inwentarza; przy każdej zmianie stanu inwentarza należy podać datę zmiany oraz tam, gdzie to będzie miało zastosowanie, rejon bilansu materiałowego wysyłki oraz rejon otrzymujący lub odbiorcę,
- 2) wszystkie wyniki pomiarów wykonanych przy sporządzaniu spisu inwentarza materiałów z natury,
- 3) wszystkie dane o poprawkach wprowadzonych w spisie inwentarza, w informacjach o zmianie stanu inwentarza oraz w spisie inwentarza z natury.

2. Dokumentację ewidencyjną prowadzi się oddzielnie dla każdej partii materiału jądrowego, podając identyfikację materiału, dane o partii i dane wyjściowe.

3. Dokumentację ewidencyjną w przypadku jądrowych obiektów zabezpieczeń prowadzi się oddzielnie dla każdego rejonu bilansu materiałowego.

§ 10. Dokumentacja ruchowa zawiera:

- 1) dane eksploatacyjne, które są wykorzystywane przy określaniu zmian w ilości i składzie materiałów jądrowych,
- 2) dane o wynikach wykonywanych pomiarów kontrolnych, skalowaniu zbiorników i przyrządów, poborze próbek, przeprowadzonych analizach oraz o metodach przeprowadzania kontroli jakości pomiarów, a także o przeprowadzonych ocenach błędów przypadkowych i systematycznych,
- 3) szczegółowy opis kolejności działań podejmowanych w związku z przygotowaniem i sporządzeniem spisu inwentarza materiałów z natury oraz działań dla zapewnienia poprawnego i pełnego przeprowadzenia spisu inwentarza z natury,
- 4) opis działań podejmowanych w celu ustalenia przyczyn i rozmiarów jakiegokolwiek stwierdzonej straty materiałów jądrowych.

§ 11. Na wewnątrzzakładową kontrolę składają się:

- 1) okresowe ustalanie ilości materiałów jądrowych znajdujących się na terenie jednostki organizacyjnej przez dokonanie spisu inwentarzowego materiałów z natury w terminie uzgodnionym z Prezesem Pań-

stwowej Agencji Atomistyki, zwanym dalej „Prezesem Agencji”; wymagana częstotliwość spisów z natury jest ustalana dla każdego z rejonów bilansu materiałowego w zależności od rodzaju materiałów jądrowych, ich ilości oraz rodzaju jądrowego obiektu zabezpieczeń i nie może być mniejsza niż jeden spis inwentarzowy na rok,

- 2) ustanowienie programu kontroli dokładności pomiarów materiałów jądrowych i skalowania oraz określenie metod i zakresu prowadzonej kontroli danych źródłowych dla każdej partii materiałów jądrowych,
- 3) badanie obliczonych ilości materiału nie rozliczonego z punktu widzenia ich statystycznego znaczenia, z uwzględnieniem granic błędu pomiarowego,
- 4) badanie danych ewidencyjnych w celu określenia przyczyn i wielkości pomyłek, w tym przypadkowych strat materiału jądrowego oraz wielkości przyjmowanych za ilość niemierzalną dla każdego rodzaju materiału jądrowego,
- 5) wykonywanie pomiarów lub określanie w inny wiarygodny sposób zmian w ilości i składzie izotopowym materiałów jądrowych,
- 6) weryfikowanie informacji o zmianach w ilości materiałów jądrowych wskutek ich transportu.

§ 12. 1. Na podstawie danych i innych informacji zawartych w wewnątrzzakładowej ewidencji sporządza się sprawozdania ewidencyjne i sprawozdania specjalne dla centralnej ewidencji materiałów jądrowych.

2. Sporządza się następujące sprawozdania ewidencyjne:

- 1) sprawozdania o zmianach w stanie inwentarza,
- 2) sprawozdania o bilansie materiałowym.

§ 13. 1. W sprawozdaniach o zmianach w stanie inwentarza należy podawać:

- 1) wszystkie zmiany w stanie inwentarza materiałów jądrowych,
- 2) datę każdej zmiany w stanie inwentarza,
- 3) rejon bilansu materiałowego wysyłki i otrzymujący rejon bilansu materiałowego lub odbiorcę,
- 4) typ zmiany (np. wysyłka krajowa zagraniczna),
- 5) nazwę lub numer partii materiału jądrowego,
- 6) nazwę i kod kluczowego punktu pomiarowego,
- 7) liczbę sztuk materiału jądrowego w partii,
- 8) opis materiału jądrowego,
- 9) nazwę materiału, stosując następujące oznaczenia literowe: uran zubożony — D, uran wzbogacony — E, uran naturalny — N, pluton — P, tor — T,
- 10) masę materiału jądrowego,
- 11) jednostkę masy (kg, g),
- 12) masę izotopu rozszczepialnego w gramach (tylko w przypadku uranu wzbogaconego),
- 13) metodę kontroli przesyłki (pomiar i ważenie),
- 14) dodatkowe wyjaśnienia (w miarę potrzeby).

2. Do sprawozdań należy dołączyć:

- 1) wyjaśnienie zmian na podstawie danych eksploatacyjnych zawartych w dokumentacji ruchowej, określonych w § 10 pkt 1,
- 2) opis realizowanego programu eksploatacyjnego.

3. Sprawozdania o zmianie dostarcza się tak szybko, jak to jest możliwe, jednak nie później niż w ciągu 5 dni od daty wystąpienia zmiany lub stwierdzenia zmiany.

§ 14. 1. Sporządza się następujące sprawozdania o bilansie materiałowym:

- 1) szczegółowy wyciąg ze spisu inwentarza z natury (kwestionariusz inwentaryzacyjny),
- 2) projekt raportu dla MAEA o bilansie materiałów jądrowych dla danego rejonu bilansu materiałów jądrowych w przypadku obiektu jądrowego.

2. W wyciągu ze spisu inwentarza z natury (kwestionariusz inwentaryzacyjny) należy podawać następujące dane:

- 1) nazwę i kod rejonu bilansu materiałów jądrowych,
- 2) datę przeprowadzenia i sporządzenia spisu materiałów jądrowych z natury,
- 3) nazwę i kod kluczowego punktu pomiarowego w rejonie bilansu materiałowego,
- 4) nazwę lub numer partii materiału jądrowego,
- 5) liczbę sztuk materiału w danej partii,
- 6) opis materiału,
- 7) nazwę materiału, stosując oznaczenia literowe określone w § 13 ust. 1 pkt 9,
- 8) masę materiału,
- 9) jednostkę masy (kg, g),
- 10) masę izotopu rozszczepialnego w gramach (tylko w odniesieniu do uranu wzbogaconego),
- 11) metodę pomiaru ilości materiału jądrowego.

3. W raporcie o bilansie materiałowym należy podawać następujące dane:

- 1) początkowy spis inwentarza z natury,
- 2) zmiany w stanie inwentarza,
- 3) końcowy spis inwentarza,
- 4) różnice między danymi dostawcy i odbiorcy,
- 5) uzupełniony końcowy spis inwentarza,
- 6) końcowy spis inwentarza z natury,
- 7) dane o materiale nie rozliczonym.

4. Sprawozdania dostarcza się w dniu zakończenia sporządzania spisu inwentarza materiału z natury.

§ 15. 1. Sprawozdania specjalne sporządza się i dostarcza natychmiast, gdy stwierdzono stratę materiału jądrowego albo niedozwolone jego przemieszczenie.

2. W sprawozdaniach należy podać ilość i rodzaj straconego albo przemieszczonego materiału jądrowego, rejon bilansu materiałowego, w którym materiał był zaewidencjonowany.

3. Do sprawozdań należy dołączyć opis czynności podjętych w celu odzyskania materiału jądrowego lub wyjaśnienia przyczyn jego straty albo przemieszczenia.

§ 16. Jednostka organizacyjna dostarcza uzupełnienia lub wyjaśnienia do dowolnego sprawozdania w zakresie i w terminie określonym przez Agencję.

§ 17. 1. Kierownik jednostki organizacyjnej, organizując wewnątrzzakładową ewidencję i kontrolę, w przypadku gdy na terenie jednostki znajduje się jeden lub więcej jądrowych obiektów zabezpieczeń, określa:

- 1) rejon bilansu materiałowego,
- 2) lokalizację kluczowych punktów pomiarowych i punktów węzłowych,
- 3) system pomiarów i kontroli ruchu materiałów jądrowych,
- 4) metody sporządzania spisu inwentarza materiału z natury,
- 5) zasady podziału zadań i odpowiedzialności związanych z prowadzeniem ewidencji i kontroli,
- 6) zasady bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej obowiązujące przy przeprowadzaniu ewidencji i kontroli.

2. Kierownik jednostki organizacyjnej występuje do Prezesa Agencji z wnioskiem o zatwierdzenie projektu organizacji wewnątrzzakładowej ewidencji i kontroli.

3. W przypadku gdy na terenie jednostki organizacyjnej znajduje się jeden lub więcej jądrowych obiektów zabezpieczeń, do wniosku określonego w ust. 2 należy dołączyć informacje projektowo-eksploatacyjne zawierające w szczególności:

- 1) identyfikację jądrowego obiektu zabezpieczeń, z podaniem jego ogólnej charakterystyki, celu, nominal-

nej mocy, wielkości produkcji lub maksymalnych ilości materiałów jądrowych według ich rodzaju, położenia geograficznego oraz pełnej nazwy i adresu,

- 2) plan jądrowego obiektu zabezpieczeń, z uwzględnieniem formy, lokalizacji i ruchu materiałów jądrowych oraz ogólnego rozmieszczenia ważnych części wyposażenia wykorzystywanego do wytwarzania, przetwarzania, stosowania lub składowania materiałów jądrowych,
- 3) opis cech jądrowego obiektu zabezpieczeń związanych z ewidencją materiałów jądrowych, systemem przechowywania, zamykania i nadzoru obserwacyjnego.

4. Jeżeli materiały jądrowe mają być wykorzystywane poza jądrowym obiektem zabezpieczeń, do wniosku należy dołączyć opis zastosowania materiałów jądrowych, ich położenie geograficzne oraz pełną nazwę i adres użytkownika.

5. Wniosek o zatwierdzenie projektu wewnątrzzakładowej ewidencji i kontroli materiałów jądrowych wraz z informacjami projektowo-eksploatacyjnymi powinien być złożony nie później niż:

- 1) na 12 miesięcy przed planowanym sprowadzeniem materiałów jądrowych do jądrowego obiektu zabezpieczeń,
- 2) na 3 miesiące przed planowanym sprowadzeniem materiałów jądrowych do jednostki organizacyjnej poza jądrowym obiektem zabezpieczeń.

6. Kierownik jednostki organizacyjnej informuje Prezesa Agencji o zamierzonych zmianach elementów określonych w informacjach projektowo-eksploatacyjnych nie później niż na 3 miesiące przed planowanym terminem wprowadzenia tych zmian.

7. Wprowadzenie zmian w organizacji wewnątrzzakładowej ewidencji i kontroli wymaga zatwierdzenia przez Prezesa Agencji.

8. Szczegółowe wymagania dotyczące treści informacji projektowo-eksploatacyjnych są ustalane dla poszczególnych obiektów jądrowych.

§ 18. 1. Do obowiązków kierownika jednostki organizacyjnej, związanych z prowadzeniem wewnątrzzakładowej ewidencji i kontroli, należy w szczególności:

- 1) wyznaczenie pracowników do prowadzenia ewidencji i kontroli,
- 2) odsunięcie od pracy związanej z prowadzeniem ewidencji i kontroli pracownika skierowanego na ponowny egzamin albo któremu cofnięto uprawnienie do wykonywania określonej pracy,
- 3) pociągnięcie do odpowiedzialności pracownika winnego powstania stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie prowadzenia ewidencji i kontroli,
- 4) zawiadamianie Prezesa Agencji o:
  - a) planowanym imporcie materiału jądrowego co najmniej na 30 dni przed przewidywanym terminem jego otrzymania oraz o planowanym eksporcie takiego materiału co najmniej na 60 dni przed przewidywanym terminem jego wysłania, jeżeli ilość materiałów jądrowych importowanych albo eksportowanych w kolejnych przesyłkach realizowanych w ciągu 3 miesięcy ma przekroczyć 1 kg efektywny,
  - b) każdym otrzymaniu lub wydaniu materiału jądrowego nie później niż w ciągu 5 dni od daty jego otrzymania (wydania),
  - c) każdym stwierdzeniu niezgodności między faktycznym stanem ilościowym lub jakościowym materiału jądrowego a stanem według posiadanej ewidencji, danymi zawartymi w wykazie dostawcy

albo o każdym stwierdzeniu utraty lub nadwyżki materiału jądrowego; zawiadomienie powinno nastąpić natychmiast po dokonaniu takich stwierdzeń,

5) składanie sprawozdań ewidencyjnych i specjalnych.

2. Kierownik jednostki organizacyjnej występuje do Prezesa Agencji z wnioskiem o wyrażenie zgody na zaprzestanie prowadzenia ewidencji w stosunku do materiałów jądrowych, które mają być:

- 1) zużyte lub rozproszone w taki sposób, że nie mogą być już wykorzystane do jakiegokolwiek działalności jądrowej istotnej ze względu na wymagania stosowania wobec nich zabezpieczeń,
- 2) użyte do działalności niejądrowej, jak wytwarzanie stopów lub ceramiki, wskutek czego stają się one praktycznie nieodzyskiwalne.

Zużycie, rozproszenie lub użycie materiałów jądrowych może nastąpić po wyrażeniu zgody.

3. Do prowadzenia wewnątrzzakładowej ewidencji i kontroli na terenie jądrowych obiektów zabezpieczeń mogą być wyznaczeni tylko pracownicy, którym zostały nadane odpowiednie uprawnienia określone odrębnymi przepisami.

4. Jeżeli jednostka organizacyjna obejmuje jeden lub więcej rejonów bilansu materiałowego, należy wyznaczyć pracownika bezpośrednio odpowiedzialnego za funkcjonowanie wewnątrzzakładowej ewidencji i kontroli.

5. W przypadku importu lub eksportu materiałów jądrowych odpowiedzialność za ich ewidencję i kontrolę spoczywa na kierowniku jednostki importującej lub eksportującej, odpowiednio od lub do momentu formalnego przyjęcia materiałów przez jednostkę importującą.

6. W przypadku transferu materiałów jądrowych do innej jednostki organizacyjnej na terenie PRL odpowiedzialność za zabezpieczenie materiałów zgodnie z wymaganiami zarządzenia spoczywa na kierowniku jednostki organizacyjnej przekazującej materiały jądrowe do momentu formalnego ich przyjęcia przez jednostkę przyjmującą.

§ 19. Kierownik jednostki organizacyjnej obowiązany jest do zapewnienia:

- 1) stosowania systemu pomiarów kontrolnych do określenia ilości i jakości materiałów jądrowych z dokładnością i precyzją odpowiadającą standardom światowym oraz wyposażenia w odpowiednie środki techniczne kluczowych punktów pomiarowych,
- 2) warunków do instalowania przez osoby kontrolujące ich własnych aparatów kontrolnych i pomiarowych, obserwacyjnych, zamykających oraz plomb zabezpieczających,
- 3) zachowania w stanie nienaruszonym zainstalowanych lub zdeponowanych środków technicznych i materiałów będących własnością instytucji kontrolujących, które służą do kontroli materiałów jądrowych, a także wzorców pomiarowych oraz próbek pobranych do analiz,
- 4) osobom kontrolującym wglądu do dokumentów i materiałów dotyczących ewidencji materiałów jądrowych,
- 5) osobom kontrolującym wstępu do pomieszczeń w celu dokonania czynności wymienionych w pkt 2 oraz możliwości przeprowadzenia odpowiednich czynności inspekcyjnych,
- 6) osobom kontrolującym bezpiecznego dostępu do materiałów jądrowych i urządzeń je zawierających oraz do zainstalowanych w punktach węzłowych urządzeń, o których mowa w pkt 2,

7) osobom kontrolującym pobierania próbek materiałów jądrowych do niezależnych pomiarów i analiz,

8) udzielania osobom kontrolującym żądanych wyjaśnień i informacji istotnych ze względu na wypełnianie przez nie czynności inspekcyjne,

9) obecności w czasie dokonywania inspekcji pracowników jednostki prowadzących ewidencję i kontrolę oraz kierownika komórki, na terenie której przeprowadzana jest inspekcja, a także obecności personelu upoważnionego do przemieszczania materiałów jądrowych i obsługi służących do tego celu urządzeń,

10) zachowania w nienaruszonym stanie wszystkich dokumentów źródłowych niezbędnych do potwierdzenia ilości i jakości tych materiałów.

11) stosowania w celach ewidencyjnych i informacyjnych metod, formularzy, formatów i symboli zgodnie z obowiązującymi wzorami i szczegółowymi instrukcjami,

12) realizacji zaleceń pokontrolnych.

§ 20. Kierownik jednostki organizacyjnej prowadzącej działalność w zakresie obrotu materiałami jądrowymi obowiązany jest do:

- 1) przekazywania do Agencji kopii dokumentów dotyczących rodzaju oraz ilości materiałów jądrowych podlegających obrotowi co najmniej na 7 dni przed terminem realizacji umowy kupna-sprzedaży wraz z danymi o nazwie i adresie jednostki nabywającej i zbywającej materiały jądrowe,
- 2) zawiadamiania Agencji nie później niż na 60 dni przed terminem eksportu i 30 dni przed terminem importu materiałów jądrowych, jeżeli ich ilość w kolejnych przesyłkach realizowanych w ciągu 3 miesięcy ma przekroczyć 1 kg efektywny; zawiadomienie powinno zawierać następujące dane:
  - a) nazwę i adres nabywcy i zbywcy materiałów jądrowych,
  - b) ilość i rodzaj materiałów jądrowych,
  - c) przewidywaną datę wysyłki lub otrzymania materiałów jądrowych,
  - d) przewidywaną datę i miejsce pakowania (rozpakowywania) materiałów jądrowych,
  - e) przewidywaną datę i miejsce przejęcia odpowiedzialności za materiał jądrowy przez PRL lub przekazania tej odpowiedzialności w przypadku eksportu,
  - f) formalne zobowiązanie nabywcy zagranicznego, że eksportowane poza granice PRL materiały jądrowe, a także materiały jądrowe wytworzone z ich pomocą lub udziałem będą objęte systemem zabezpieczeń MAEA oraz systemem ochrony fizycznej; nie dotyczy to eksportu do państw będących mocarstwami jądrowymi w rozumieniu Układu o nierozprzestrzaniu broni jądrowej.

§ 21. 1. Centralna ewidencja i kontrola materiałów jądrowych służy do stwierdzenia stanu oraz ruchu materiałów jądrowych podlegających zabezpieczeniu, które znajdują się na terytorium PRL, pod jej jurysdykcją lub kontrolą.

2. Centralna ewidencja i kontrola polega na bieżącym sporządzaniu odpowiedniej dokumentacji zawierającej dane i inne informacje niezbędne do stwierdzenia aktualnego stanu oraz ruchu materiałów jądrowych podlegających zabezpieczeniu. Dokumentacja ta jest prowadzona na podstawie okresowych sprawozdań jednostek organizacyjnych oraz wyników działalności kontrolnej.

3. W dokumentacji, o której mowa w ust. 2, uwzględnia się w szczególności: wszystkie rodzaje materiałów jądrowych, stan inwentarza materiałów jądrowych oraz

zmiany tego stanu dla każdego rejonu bilansu materiałowego i każdego kluczowego punktu pomiarowego.

4. W ramach dokumentacji, o której mowa w ust. 2, sporządza się dla każdego rejonu bilansu materiałowego raport o bilansie materiałów jądrowych za okres między kolejnymi spisami inwentarza z natury.

5. Kontrola materiałów jądrowych polega na:

- 1) ocenie prawdziwości, kompletności, poprawności obliczenia i opracowywania danych oraz informacji zawartych w sprawozdaniach i innych dokumentach przekazywanych przez jednostki organizacyjne,
- 2) dokonywaniu pomiarów kontrolnych materiałów jądrowych w jednostkach organizacyjnych,
- 3) sprawdzaniu zgodności organizacji i prowadzenia wewnętrzzakładowych ewidencji i kontroli z zasadami określonymi w zarządzeniu.

§ 22. 1. Działalność kontrolna określona w § 21 ust. 5 pkt 2 i 3 wykonywana jest na miejscu w jednostkach organizacyjnych w formie inspekcji przeprowadzanych przez inspektorów dozoru jądrowego, zwanych dalej „inspektorami”.

2. Inspektorzy w związku z przeprowadzaną inspekcją mają prawo do:

- 1) wstępu bez ograniczeń na każdy teren, gdzie materiały jądrowe są wytwarzane, przetwarzane, stosowane lub składowane,
- 2) wglądu do dokumentacji dotyczącej materiałów jądrowych,
- 3) żądania udostępnienia do sprawdzenia sprzętu kontrolno-pomiarowego, służącego w jednostce organizacyjnej do ewidencji i kontroli materiałów jądrowych,
- 4) wykonywania niezależnych pomiarów oraz pobierania do analiz i pomiarów prób materiałów jądrowych,
- 5) instalowania i obsługi swoich urządzeń do pomiarów, zamykania, obserwacji optycznej materiałów jądrowych oraz plombowania w każdym rejonie bilansu materiałowego w sposób uzgodniony z kierownikiem jednostki organizacyjnej,
- 6) żądania udzielania ustnych i pisemnych wyjaśnień oraz przekazywania innych informacji w sprawach dotyczących gospodarowania materiałami jądrowymi,
- 7) żądania od kierownika jednostki organizacyjnej zapewnienia potrzebnych środków i warunków niezbędnych do sprawnego przeprowadzenia inspekcji,
- 8) żądania od kierownika jednostki organizacyjnej dostarczenia w określonym terminie kopii, odpisów oraz wyciągów z dokumentów, jak również zestawień i obliczeń na potrzeby przeprowadzanej inspekcji,
- 9) wydawania zaleceń w sprawach dotyczących zasad organizacji i prowadzenia wewnętrzzakładowej ewidencji i kontroli.

3. Inspektorzy w związku z przeprowadzaną inspekcją nie mają prawa sami obsługiwać żadnego urządzenia znajdującego się w jednostce organizacyjnej ani wydawać obsłudze urządzenia poleceń dokonywania jakichkolwiek operacji. Jeżeli inspektorzy uznają za niezbędne dokonanie określonych operacji, występują do kierownika jednostki organizacyjnej lub upoważnionego przez niego pracownika o polecenie obsłudze urządzenia przeprowadzenia określonych operacji.

4. Inspektorzy obowiązani są w czasie przeprowadzania inspekcji do przestrzegania przepisów bezpieczeństwa

i higieny pracy oraz warunków i wymagań bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej obowiązujących w jednostce organizacyjnej.

§ 23. Inspekcje są przeprowadzane z urzędu jako zwyczajne, doraźne lub specjalne.

§ 24. 1. Inspekcje zwyczajne przeprowadza się okresowo, nie rzadziej jednak niż raz w roku w każdej jednostce organizacyjnej.

2. Inspekcje zwyczajne przeprowadza się w celu sprawdzenia organizacji i prowadzenia wewnętrzzakładowych ewidencji i kontroli.

3. Inspekcje zwyczajne polegają w szczególności na:

- 1) sprawdzeniu zgodności organizacji wewnętrzzakładowej ewidencji i kontroli z informacjami projektowo-eksploatacyjnymi,
- 2) kontroli sposobu wykonywania obowiązków przez pracowników wyznaczonych do prowadzenia ewidencji i kontroli oraz zastosowanego podziału zadań i odpowiedzialności z tym związanej,
- 3) sprawdzeniu zgodności sposobu prowadzenia dokumentacji z odpowiednimi wymaganiami,
- 4) ocenie prawidłowości stosowanego systemu pomiarów oraz metod obliczeniowych ilości i ruchu materiałów jądrowych, w tym precyzji i dokładności pomiarów oraz reprezentatywności pobierania próbek,
- 5) kontroli działania i weryfikacji skalowania przyrządów oraz innego sprzętu kontrolno-pomiarowego,
- 6) ocenie postępowania przy identyfikowaniu, badaniu i stwierdzaniu różnic między wynikami pomiarów dostawcy i odbiorcy,
- 7) ocenie postępowania w razie stwierdzenia zgromadzonych, nie wynikających z pomiarów, nadwyżek lub braków w stanie inwentarza,
- 8) porównywaniu danych i innych informacji zawartych w dokumentacji z danymi i innymi informacjami podawanymi w przesyłanych sprawozdaniach i innych dokumentach,
- 9) weryfikacji informacji dotyczących materiału nie rozliczonego i przyczyn różnic między danymi dostawcy i odbiorcy,
- 10) sprawdzeniu stanu ilościowego i jakościowego materiałów jądrowych wynikającego z dokumentacji,
- 11) weryfikacji zaewidencjonowanej ilości i jakości materiału jądrowego przez dokonanie własnych pomiarów, obliczeń i analiz.

§ 25. 1. Inspekcje doraźne przeprowadza się w szczególności, gdy:

- 1) w inny sposób nie można zweryfikować danych oraz informacji zawartych w sprawozdaniach i innych dokumentach przekazanych przez jednostki organizacyjne,
- 2) zachodzi potrzeba sprawdzenia realizacji wydanych uprzednio zaleceń pokontrolnych, w tym usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości.

2. Inspekcje specjalne przeprowadza się wtedy, gdy istnieje uzasadniony powód do przypuszczenia, że nastąpiła lub mogła nastąpić strata materiałów jądrowych albo powstała możliwość niedozwolonego przemieszczenia materiałów jądrowych.

§ 26. Z każdej przeprowadzonej inspekcji inspektorzy sporządzają protokół, który jest przesyłany do kontrolowanej jednostki organizacyjnej w ciągu 30 dni od dnia zakończenia inspekcji.

§ 27. W razie przeprowadzania w jednostkach organizacyjnych inspekcji wynikających z porozumień międzynarodowych przez inspektorów MAEA, w inspekcjach tych uczestniczą przedstawiciele Prezesa Agencji.

§ 28. Jednostki organizacyjne dostosują organizację i prowadzenie wewnątrzzakładowej ewidencji i kontroli

do zasad określonych w zarządzeniu w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia jego w życie.

§ 29. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Państwowej Agencji Atomistyki: *M. Sowiński*